לרכוב שחיו. שמע מפול מתניו בגשר או שמעלינו נחמת הפחמים: **ואין לו עניו.** אין לשוכר על המשכיר: **אלא תרעומת.** שהשכיר לו חמור כחושה: **דשכיח נמיגר.** מוצא חמור אחר כאן לשכור: **אם יש בדמיס.** של גבילה: **ניקח.** בו חמור כל שהוא: **ויקח.** ולכך להם שיעבד לו חמור זה ומנן במתניתין[ב] מתה חייב להעמיד לו חמור אחר. ומצני בשאין בדמיס ליקח: **ופרכינן ואם יש בדמיס לשכור.** ימכור שוכר זה את הגבילה בשאר הוא שם ויקבור חמור לעצמו להם שיעבד לו חמור זה ומנן במתני' מתה חייב להעמיד לו חמור אחר: **לא מכלינן קרנא.** וכי תנן במתני' חייב להעמיד לו חמור [אחר] היינו למתה בעודה בבית הבעלים למוסיף ולוקח חמור ולא כליא קרנא אבל למוכרה ולהוציא הדמים לשכור אחרת לא: **יבא ראובן.** מי שאינסכן לינן לחבירו כי היכי מסכנתא דסורא לכתבי במשלם שניים לינין מיפוק מרעא לא גלא כפא לעיל (ד' סז:): **שניים שטורין בו.** לנקב עגיס ולשרוף לתי שריף ליה לוה כליא קרנא דמלוה ותי שריף ליה מלוה כליא קרנא דלוה: **הדרא לרעא.** דשדה זו שהן לוקחין בדמי העגיס ושמח יפגע יובל בתוך שני המסכונא וקא כליא קרנא דלוה: **שאינה תוורת ניובל.** אלא יתמין עד שנים ותחזור לו: **והארץ לא תמכר לצמיתות.** כתן פירש לך טעמו של מנוס יובל. אלמא אין היובל מועיל אלא לקרקע שאם לא היתה מלוה יובל היתה נצמתת: ס"ג **אלא הכא במאי עסקינן כגון שאין היובל נוהג.** דלא כליא קרנא: **ניגלחיה לציבי.** תי לא למכליא קרנא תיים ל"ל ליקח בו קרקע יבקע המלוה את העגיס ויטרפם: **זימנין דשלמו ליה ימי משכנתא.** שניס שהיה האילן ממושכן לו יכלו לפני היובל תרבץ בו חמש שניס ותוחן שניס יאכל לוה את הפירות קודם שתשוב לבעגיס ולעולם מכלינן קרנא: **אם נתן.** את השכר ותפילו כולו: **לא יטול.** כדמפרש לקמן[ג] דהמוצא ידו על התחתונה: **אם נתן לא יטול.** בתמיה. והלא טענת התובע בריא וחזקה מטענת הנתבע דאמר ליה הב לי דהיא ספינתא גופא דהא אמרת לי ספינה זו ואנא מייתינא כתן אמרת ותוליך למקום שהתנית להא אנא יין אתם אמרי וכיון דבעל היין יכול להשניס תנאו תייב הספן להעמיד לו ספינה:

נימא

אילו עד הכא בעית למיתי לאו אגרא בעית למיתב. תימה להשתא מיהא דלאו עד הכא בעית למיתי למה יתן לו שכר וי"ל דהא דקאמר לעולם לא שכיח לאגורי הייגו לפי תוהן דמים ד) שהשכיר מזה לבל בעטי פורתא ימלא ה) להשכיר והכי נהגה במה שבא עד כאן לכך נותן לו חצי שכרו וחין לריך לפחות המשכיר משכרו מה שזה נותן עתה יותר מעט מכאן ואילך כיון דהוה לתוס ל"ג כגון שיוכל למכור מחוטתו במקום שמת החמור וירויח בה יש סומכים הרבה שאין מניחין מחוטתן אלא עד כאן לכך יתן חצי שכרו: **ואם** יש **בדמיה לשבור ישבור רב לטעמיה.** ס"מ לשנוי לתין בדמיה לשכור אלא לוה פעמים יש בדמיה לשכור והשתא משני ליה והא לתמר בפוף פרק השוכל (לקמן דף קג.) מי לתמר בית זה ונפל חזדע לה ולא לתמר אם יש בדמיה לרב ליקח יקח ולשמואל אפילו לשכור ישכור להתם אין הבית עומד ליתכר אלא להוסיף עליו ולחזור ולבנותו בשתחילה וכיון דע"ל בית זה ונפל אין למוכרו וגם לה קבל עליו להוסיף יליתה בשנין בית זה אלא בית זה כמו שהוא השכיר לו לדור בו כל זמן שיוכל וכי נפל חזדע אבל חמור שתת אין עומד אלא למכרו בדמיס ולכך יש בדמיה ליקח יקח לשכור ישכור: **והא הכא דבי מטי יובל.** ולבריית גופא ס"ס אע"ג דשתת נמי לליקח הקרקע קבי כליא קרנא מ"מ נפקא מינה לגוה אלא ליגלח לציבי זימנין דשלמי ימי משכנתא מקמי דליתטיה יובל או תיתרמי ליה זוזי ופריק ואכיל קרנא או תלת שנין קמי יובל אבל לבי לתמר לה מכליא ליה קרנא קשה ליה דמ"מ כליא קרנא כיון שלשתוף לה תשתר הקרקע ביד הלוה: **בשובר** שדהו לס' שנה. קס"ד כיון לזמן חרוך כ"כ מכר לו לה תשיב כליא קרנא:

אילימא ביין שתם וספינה זו **אם נתן אמאי לא יטול**

לימא ליה **הב לי ספינתך ואנא מייתינא חמרא.** לה מיבעיא שם לה נתן אלא יתן כלקתני אלא אפילו שם נתן כבר יחזור ויטול כיון שזה יכול להציל יין והמשכיר אינו יכול להציל ספינה זו שהתנה ולא דמי להא לתמר לעיל אילו עד הכא בעית למיתי כו' דהתם מהני ליה שיכול בקל ו) להשכיר מכאן עד מקום שילכה או למכור שם שחורה לספריסים לעיל אבל הכא לה שייך למימר הכי שהיין נוטף ומה ימכור אבל אין לפרש דהכי פריך אמאי לה יטול שכר חלי הדרך אלא הלך עדיין אבל שכר חלי הדרך שכבר הלך ניחא ליה אלא יטול דע"כ הא דקתני שם לה נתן לה יתן דמשמע אלא יתן כלל אפילו אמאי לה יתן כלל: אלא בספינה שתם ויין זה אם לא נתן אמאי לא יתן לימא ליה הב לי חמרא ואנא מייתינא ספינה. לה מבעיא שם כבר נתן אלא יטול אפילו לה נתן יש לו לתת כל השכירות שהרי קנה המשכיר כל השכירות בשעת השכרת השוכר את הספינה כיון שמוזמן המשכיר לקייס תנאו או אפילו אלא משכיר כיון שמשכיר יכול לקייס תנאו ושוכר אינו יכול לקייס ל"ל מזלו גרם ושוי כאוזר בו ויתן לו מאי הדרך אלא הלך כפועל בטל וקשה לאמאי יתן לו כלל מאי הדרך אלא הלך אפילו כפועל בטל כיון שאירעו חוסס הא אמרינן לעיל (דף עז.) היכא דהשוכר חוסס דאתת מיטרא ל"ל להשקותה דהוי פסידא דפועלים ומשמע לעיל דכל חוסס שאירע בשעה"ב אלא היה לו לידע יותר מן הפועלים הוי פסידא דפועלים והכא נמי על כרחך פריך שיתן אפילו שכר חלי הדרך אלא הלך מדשיתא ליה הא דקתני אם נתן לה יטול דמשמע אם נתן כל שכרו לה יטול כלל ותירץ ריב"ן דלעיל שהפועלים לה תבדו כלום רק שנתבטלו מן נותן להם כלום אבל הכא שהמשכיר הפסיד ספינתו כפועל בטל מיהא ליה כיון שמוזמן לקייס תנאו:

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

תורה אור השלם

1 וְהָאָרֶץ לֹא תִמָּכֵר לִצְמִתֻת כִּי לִי הָאָרֶץ כִּי גֵרִים וְתוֹשָׁבִים אַתֶּם עִמָּדִי: ויקרא כה כג

מד א ב מיי' פ"ה מהל' שכירות ה"ח ועי' בהגהות ובמ"מ סמג עשין פפן טוש"ע ח"מ סי' שי סעיף ג:

מה ג מיי' שם הלכה ב ועיין בהגהות וסמגיד מצנה טוש"ע שם סעיף ב:

מו ד מיי' שם טוש"ע שם סעיף ג:

מז ה ו מיי' שם טור ושו"ע שם סעיף ג:

מח ז מיי' פי"ח מהל' שמיטה ויובל הלכה ג סמג לאוין עריה:

מט ח מיי' פ"ה מהל' שכירות הלכה ג סמג עשין פט טוש"ע ח"מ סי' שיז סעיף ד:

נ ט מיי' שם טוש"ע סעיף ב: